

Proiectarea didactică

Prof.înv.primar Adriana Moldovan

Proiectarea didactică este o activitate complexă, un proces de ***anticipare*** a ceea ce dorește profesorul să realizeze împreună cu elevii în cadrul unei lecții, sistem de lecții, temă pe parcursul întregului an școlar, pentru realizarea obiectivelor programei.

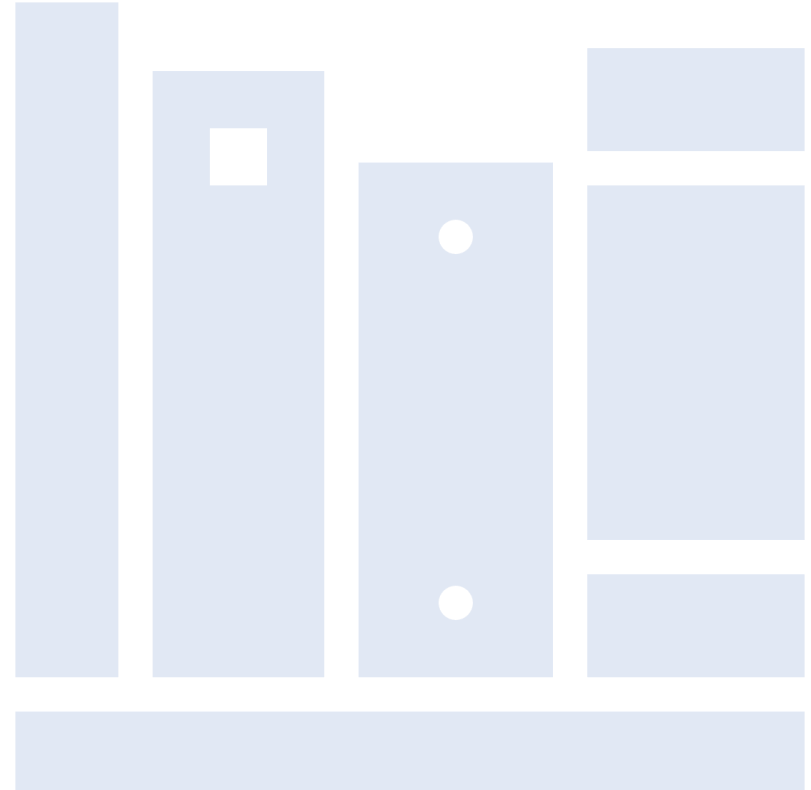
(I. Jinga)

***„Nu putem preda altora ceea
ce vrem, voi spune chiar că nu
putem preda ceea ce știm, sau
ceea ce credem că știm, nu
predăm și nu putem preda decât
ceea ce suntem.”***

Jean Jaure's

The science of Teaching Effective Education

<https://www.youtube.com/watch?v=KVLTxKyxioA>

"LUCRUL DIDACTIC BINE FĂCUT"

(I. Jinga, I. Negreț-Dobridor)

"Orice CADRU DIDACTIC poate realiza activități instructiv-educative eficiente dacă dispune de o metodă riguroasă de pregătire științifică a acestora și aplică, consecvent, această metodă în practică"

(I. Jinga, I. Negreț-Dobridor)

Orice „lucru didactic bine făcut” este rezultatul unui „proiect didactic bine gândit”.

I. **CE** VOI FACE?

II. **CU CE** VOI FACE?

III. **CUM** VOI FACE?

IV. **CUM VOI ȘTI** dacă am realizat?

Programa școlară

Programa școlară este material inspirational/

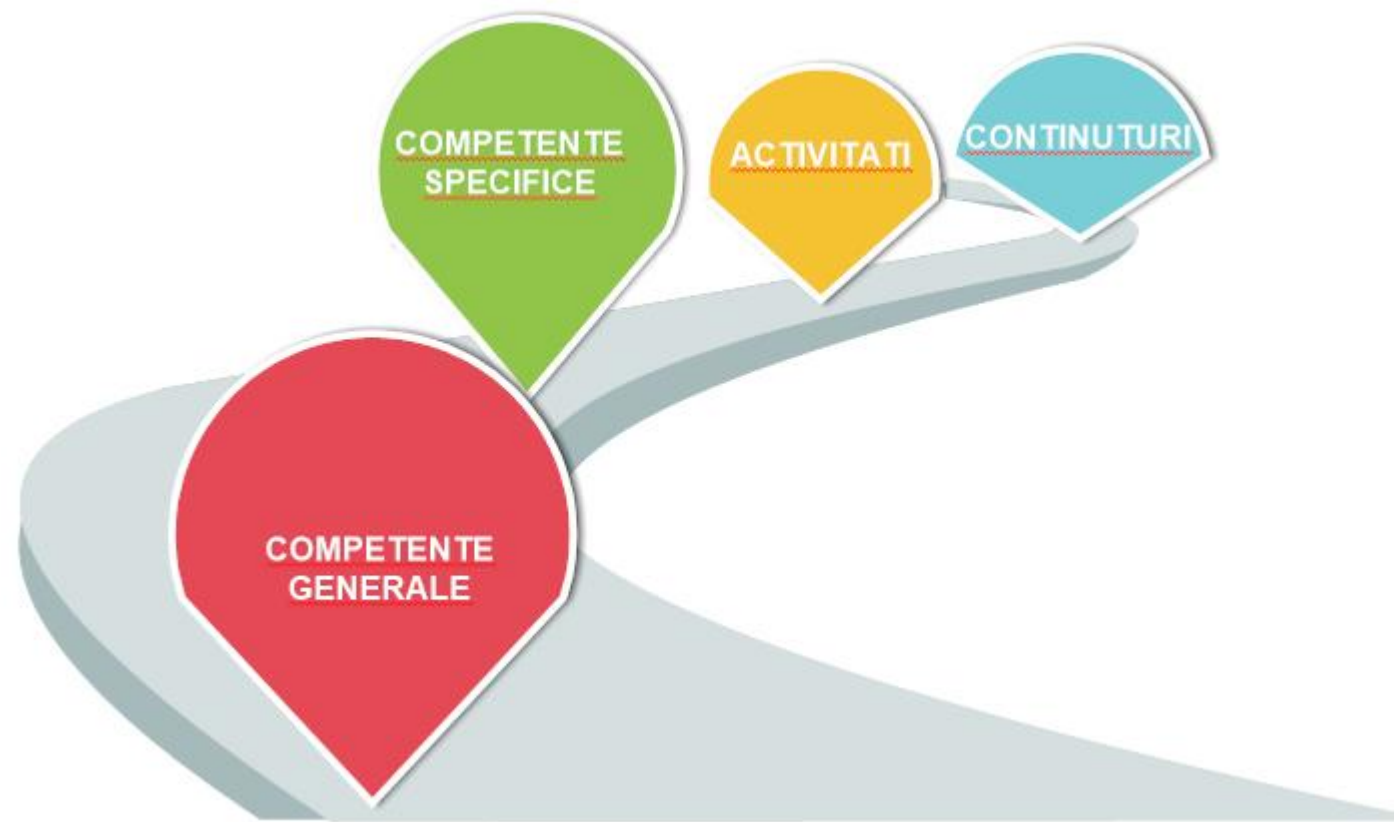
Aspectele importante ale programei sunt competențe, sugestii, conținuturi

Programa școlară la ciclul primar este structurată astfel ciclul achizițiilor fundamentale/

Eu studiez cu prioritate din programă următoarele aspecte competențe

Programa școlară este primul document de la orice disciplină pe care fiecare profesor trebuie să-l cunoască!

- Ce trebuie să urmăresc în mod specific în activitățile de învățare cu elevii mei?
- De ce trebuie să urmăresc aceste ținte?
- Cum ajung în mod eficient acolo, cum mă asigur că fiecare elev al meu poate reuși?
- Cum știu dacă ceea ce mi-am propus a fost atins?

**1. PRECIZAREA
OBIECTIVELOR
OPERATIONALE**

**2. ANALIZA
RESURSELOR
EDUCAȚIONALE**

**3. ANALIZA
RESURSELOR
PSIHOLOGICE**

**6. ELABORAREA
SCENARIULUI
DIDACTIC**

**5. ALEGEREA
METODEI DE
ÎNVĂȚARE**

**4. PROIECTAREA
STRATEGIILOR
EDUCAȚIONALE**

Algoritmul proiectării didactice

Etapa I Ce voi face?	Identificarea și formularea obiectivelor corespunzătoare disciplinei predate și fiecărei lecții (acțiunilor concrete care se intenționează a fi realizate). Formularea precisă, clară a obiectivelor este condiția fundamentală a proiectării corecte a sistemului de lecții și a fiecărei lecții în parte.
Etapa II Cu ce voi face?	Stabilirea resurselor necesare realizării obiectivelor formulate anterior: <ul style="list-style-type: none"> ▪ precizarea conținuturilor învățării: informații, valori, norme, date, fapte, exemple, atitudini, comportamente etc.; ▪ resurse psihologice ale elevilor: experiența lor cognitivă anterioară, capacități de învățare, priceperi și deprinderi, motivația învățării etc.; ▪ resurse materiale: spațiu, date, mijloace de învățământ etc. ▪ timpul disponibil de instruire, precizat în planurile de învățământ și curriculum.
Etapa III Cum voi face?	Stabilirea: <ul style="list-style-type: none"> • metodologiei de predare – învățare propusă pentru îndeplinirea obiectivelor (strategii didactice, metode, tehnici speciale, mijloace); • formelor adecvate de organizare a instruirii (individual, pe grupe, frontal) și îmbinarea lor pentru a realiza un învățământ în sens curricular (diferențiat/individualizat).
Etapa IV Cum voi ști dacă ceea ce trebuia făcut s-a realizat?	Elaborarea unui sistem de evaluare ce ar aprecia progresul școlar Stabilirea strategiei de evaluare folosite de către profesor. Stabilirea strategiei de autoevaluare/interevaluare folosite de către elevi.

OBJECTIVE OPERAȚIONALE - *ce va ști și ce va fi capabil să facă elevul la sfârșitul unei singure secvențe de activitate didactică*

- **OBJECTIVE COGNITIVE** (B. S. Bloom, J. P. Guilford, R. M. Gagné) – prezintă modificările obținute la nivelul cunoașterii, a capacităților intelectuale antrenate în această cunoaștere - (ce va ști un elev).
- **OBJECTIVE AFECTIVE** (D. Krathwohl) – descriu modificările obținute în plan afectiv (interese, atitudini, valori, convingeri, trăiri) - (ce va ști să fie un elev).
- **OBJECTIVE PSIHOMOTORII** (E. J. Simpson, A. J. Harrow) – prezintă modificările obținute în plan psihomotor ca rezultat al unei învățări - (ce va ști să facă un elev).
- **OBJECTIVE METODOLOGICE** vizează cunoștințele procedurale-priceperi, deprinderi intelectuale și practice - (ce va ști să facă elevul cu ce știe)

Cerințe privind proiectarea obiectivelor operaționale

- Să fie **clare, explicite și comprehensibile** – atât pentru elev/student, cât și pentru profesor;
- Să fie **accesibile** majorității elevilor și realizabile în intervalul de timp efectiv;
- Să corespundă **particularităților de vârstă** ale elevilor, pregătirii și **experienței** lor anterioare;
- Să **nu** fie prea numeroase;
- Să descrie un **comportament observabil și măsurabil**;
- Să exprime comportamentul prin **utilizarea verbelor de acțiune**;
- Să conțină atât **condițiile de realizare** a sarcinilor, cât și **criteriul performanței**;
- Să vizeze **o operație singulară**;
- Să fie **unice, logice și valide**;
- Să reflecte **activitatea elevului**, nu a profesorului;
- Să fie **transferabile** de la situația pedagogică la o situație reală de viață.

Algoritmul operaționalizării obiectivelor după Magher:

Procedura lui Mager

- ✓ **Comportamentul vizat:** desemnat printr-un verb direct ***măsurabil și observabil***
- ✓ **Condițiile:** cum, împreună cu cine sau unde se realizează acel comportament
- ✓ **Criteriul de reușită:** standardul minim de performanță acceptat pentru ca acel obiectiv să fie considerat îndeplinit

1. Comportamentul așteptat <i>Ce va fi capabil să facă elevul?</i>	- să descrie
2. Condițiile în care trebuie să se producă comportamentul <i>În ce condiții?</i>	- în baza reperelor date
3. Criteriul de reușită <i>Ce/Cât?</i>	- un loc memorabil din Transilvania

Operaționalizarea reprezintă transpunerea în termeni **comportamentali**, ușor **observabili** și **măsurabili**, a acțiunilor (operațiilor) pe care elevii vor fi capabili să le realizeze ca rezultat al achizițiilor dobândite la lecție. Se folosesc **verbe** precum:

1. CUNOAȘTERE

- să definească
- să descrie
- să identifice
- să enumere
- să numească
- să memoreze etc.

2. COMPREHENSIUNEA

- să compare
- să asocieze
- să explice
- să ordoneze
- să relateze
- să interpreteze etc.

3. APLICAREA

- să aplice
- să demonstreze
- să realizeze
- să rezolve
- să calculeze
- să utilizeze etc.

4. ANALIZA

- să analizeze
- să explice
- să compare
- să selecteze
- să sistematizeze
- să clasifice etc.

5. SINTEZA

- să compună
- să creeze
- să formuleze
- să proiecteze
- să assembleze
- să dezvolte etc.

6. EVALUAREA

- să aprecieze
- să argumenteze
- să concluzioneze
- să selecteze
- să distingă
- să compare etc.

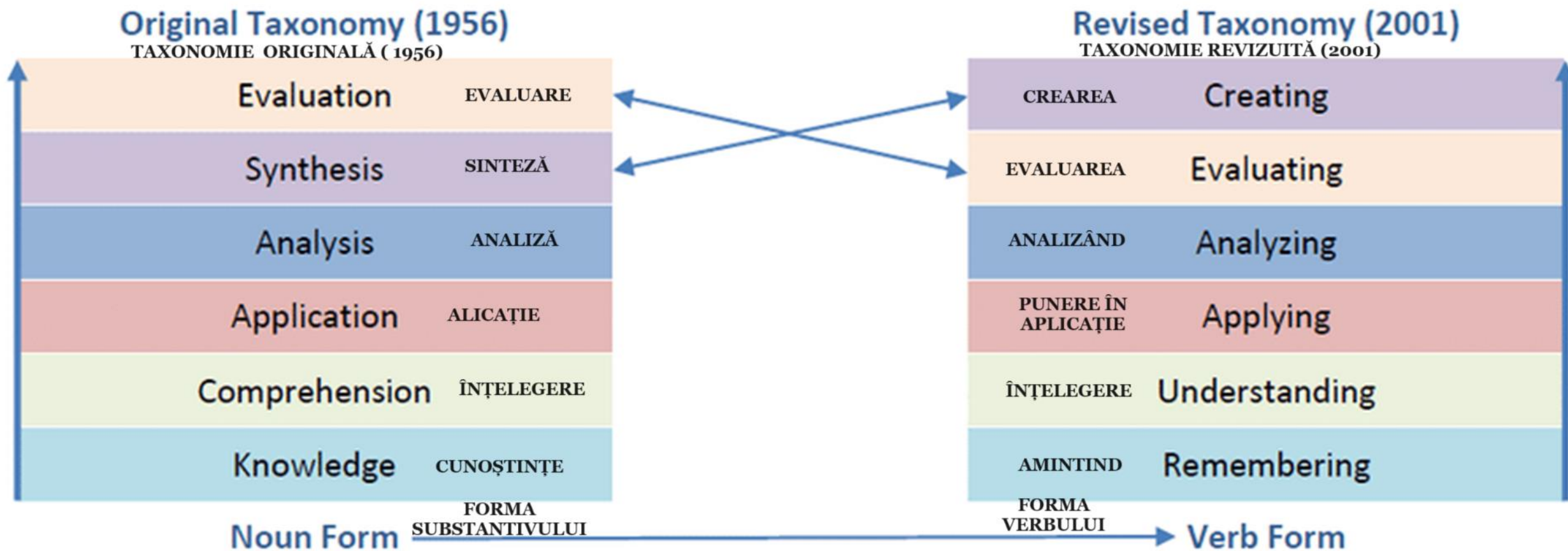
*Nu se vor folosi verbele vagi, precum: să știe, să afle, să cunoască, să perceapă, să priceapă, să înțeleagă, să posedă, să stăpânească, să sesizeze, să conștientizeze, să-și însușească etc.

Taxonomia lui Bloom

B. S. BLOOM	L. ANDERSON – Taxonomia lui B.S. Bloom revizuită
6. EVALUARE	6. CREARE (generare, planificare, producere) a unui întreg coerent sau a unui produs original
5. SINTEZA	5. EVALUARE (verificare, criticare)
4. ANALIZA	4. ANALIZARE (diferențiere, organizare, atribuire)
3. APLICARE	3. APLICARE (executare, implementare)
2. COMPREHENSIUNE	2. ÎNȚELEGERE (interpretare, exemplificare, clasificare, sumarizare, inferențe, comparare, explicare)
1. CUNOAȘTERE	1. REAMINTIRE – (recunoaștere și reamintire)

Changes in Bloom's Taxonomy of Educational Objectives

MODIFICĂRI LA TAXONOMIA OBIECTIVELOR EDUCAȚIONALE A LUI BLOOM

Taxonomia lui Bloom

<https://iteach.ro/pagina/1111/>

PROIECTAREA DIDACTICĂ

în baza evenimentelor instrucționale (după R.M.Gagne)

Evenimente instrucționale (după R.M.Gagne)	Activitatea profesorului	Activitatea elevilor	Modalități de evaluare
<ol style="list-style-type: none"> 1. Captarea atenției. 2. Anunțarea obiectivelor. 3. Actualizarea cunoștințelor. 4. Prezentarea sarcinilor și a situațiilor de învățare. 5. Dirijarea învățării. 6. Obținerea performanțelor și asigurarea conexiunii inverse (<i>feed-back</i>). 7. Evaluarea formativă a progresului realizat (realizarea testului, corectarea testului). 8. Asigurarea retenției și a transferului. (<i>teme pentru acasă diferențiate</i>).			

TIPURI DE LECȚII/ETAPELE LECȚIILOR

PREDARE-ÎNVĂȚARE/ DOBÂNDIRE DE CUNOȘTINȚE	MIXTĂ	CONSOLIDARE	RECAPITULARE	EVALUARE	FORMARE DE PRICEPERI ȘI DEPRINDERI (AVAP/EP/ET)
1. Moment organizatoric 2. Captarea atenției 3. Anunțarea temei și a scopului/obiectivelor 4. Dobândirea cunoștințelor/predarea-învățarea 5. Fixarea cunoștințelor 6. Evaluarea formativă/m.i. 7. Tema de casă 8. Concluzii și aprecieri	1. Moment organizatoric 2. Verificarea cunoștințelor <ul style="list-style-type: none"> m.i. tema cantitativ verificarea m.i. tema calitativ calcul mintal verificarea teoretică a cunoștințelor 3. Captarea atenției 4. Anunțarea temei și a scopului/obiectivelor 5. Dobândirea noilor cunoștințe 6. Fixarea cunoștințelor 7. Evaluarea formativă/m.i. 8. Tema de casă 9. Concluzii și aprecieri	1. Moment organizatoric 2. Captarea atenției 3. Anunțarea temei și a scopului/obiectivelor 4. Consolidarea cunoștințelor <p>a) Reactualizarea cunoștințelor</p> <ul style="list-style-type: none"> m.i. tema cantitativ verificare m.i. tema calitativ calcul mintal reactualizarea teoretică a cunoștințelor <p>b) Consolidarea propriu-zisă</p> 5. Evaluarea formativă/m.i. 6. Tema de casă 7. Concluzii și aprecieri	1. Moment organizatoric 2. Captarea atenției 3. Anunțarea temei și a scopului/obiectivelor 4. Recapitularea și sistematizarea (include și subetapele legate de verificarea temei, dacă este cazul) 5. Evaluarea formativă/m.i. 6. Tema de casă 7. Concluzii și aprecieri	1. Moment organizatoric 2. Anunțarea temei și a scopului/obiectivelor 3. Evaluarea propriu-zisă 4. Încheierea activității	1. Moment organizatoric 2. Captarea atenției 3. Anunțarea temei și a scopului/obiectivelor 4. Formarea priceperilor și deprinderilor <p>a) prezentarea modelului și a materialelor necesare</p> <p>b) explicația și demonstrația</p> <p>c) prelucrarea normelor de protecție</p> <p>d) încălzirea mușchilor mici ai mâinii</p> <p>e) execuția propriu-zisă</p> 5. Analiza lucrărilor 6. Concluzii și aprecieri

Etapele cadrului **Evocare/Realizarea sensului/Reflecție** pentru *dezvoltarea gândirii critice*

Etape	Scopul etapei	Activitățile elevului
Evocare (pregătire)	<ul style="list-style-type: none"> - reactualizarea cunoștințelor; - stabilirea scopurilor pentru învățare; - concentrarea atenției elevilor asupra temei; - crearea unui context pentru înțelegerea ideilor noi. 	<ul style="list-style-type: none"> - își amintește ce știe despre un subiect; - își examinează propriile cunoștințe; - începe să se gândească la tema care va fi studiată; - stabilește un punct de plecare bazat pe cunoștințele anterioare, la care se vor adăuga altele noi.
Realizarea sensului	<ul style="list-style-type: none"> - compararea așteptărilor cu ceea ce a fost învățat; - revizuirea așteptărilor sau formularea de noi așteptări; - identificarea ideilor esențiale; - realizarea conexiunii personale cu lecția; - formularea de întrebări despre tema lecției. 	<ul style="list-style-type: none"> - intră în posesia noului conținut; - caută noile informații, ideile, investighează activ, căutând sau construind un înțeles; - investighează tema, spre a înțelege materialul, pentru a identifica răspunsuri la întrebările formulate și pentru a formula noi întrebări; - introduce noile cunoștințe în schemele de cunoaștere existente, se construiesc punți de legătură între cunoscut și nou pentru a cere lămuriri.
Reflecție	<ul style="list-style-type: none"> - rezumarea ideilor principale; - interpretarea ideilor; - împărtășirea opiniilor; - formularea răspunsurilor personale; - testarea validității unor idei; - evaluarea învățării; - formularea noilor întrebări. 	<ul style="list-style-type: none"> - analizează critic ceea ce s-a învățat; - formulează întrebări și opinii personale argumentate; - integrează cunoștințele noi în sistemul propriu existent; - reflectează asupra modului în care s-a lucrat.

„Lecția eficientă este aceea care oferă elevilor prilejul:

- ✓ *să formuleze întrebări și probleme;*
- ✓ *să emită ipoteze, să imagineze rezolvări, soluții;*
- ✓ *să facă asociații de idei, asociații de experiențe proprii și experiențe efectuate de cercetători;*
- ✓ *să elaboreze modele, planuri, fișe, sinteze, rezumate;*
- ✓ *să angajeze discuții pentru clarificarea unor noțiuni;*
- ✓ *să formuleze concluzii;*
- ✓ *să exerseze dialogul, munca în echipă;*
- ✓ *să cultive forme pozitive de conduită etc.”*

Miron Ionescu

Fiți creativi, eficienți și inovatori!